

SAOPŠTENJE ZA MEDIJE

Da li bismo bolje odgovorili na epidemiju korona virusa da smo članica NATO saveza?

Sarajevo, 04.04.2020.

NATO savez, kao jedan od ključnih međunarodnih aktera, pokazao je svoju snagu i značaj za države članice, ali i druge partnerske zemlje, u odgovoru na pandemiju korona virusa. Zbog toga, smatramo važnim upoznati domaću javnost s mjerama koje poduzimaju NATO i saveznici u odgovoru na novonastalu situaciju, ali ukazati još jednom zašto je bitno da Bosna i Hercegovina što prije postane punopravna članica Saveza.

Savezničke oružane snage igraju vitalnu ulogu u pružanju podrške nacionalnim civilnim odgovorima. Ta podrška uključuje logistiku i planiranje, terenske bolnice, prevoz pacijenata, dezinfekciju javnih površina i graničnih prelaza.

NATO Evroatlantski centar za koordinaciju odgovora na katastrofe (EADRCC) važan je alat koji pomaže članicama Saveza. Centar djeluje 24 sata dnevno, koordinirajući molbe država članica i partnera za pomoć u suzbijanju posljedica velikih kriza, kao što je pandemija korona virusa. Primjera radi, kao odgovor na zahtjev Španije i Italije upućen kroz ovaj Centar, Češka Republika je osigurala tim zemljama medicinske potrepštine, a što je uključivalo po 10.000 zaštitnih maski i odijela. Kroz isti mehanizam, Turska snabdijeva Španiju i Italiju medicinskim potrepštinama. Podsjećamo, Bosna i Hercegovina je, kroz ovaj Centar, 2. aprila zatražila međunarodnu pomoć u odgovoru na epidemiju korona virusa.

Vodeću ulogu u reagovanju na krizu ima i NATO Agencija za podršku i nabavke (NSPA). Pored logističke podrške, Agencija organizuje i transport ključnih potrepština i opreme saveznicima. Na primjer, Agencija je Luksemburgu pomogla da značajno poveća svoje bolničke kapacitete za manje od 24 sata.

Također, NATO podržava program strateškog rješenja Airlift International Solution (SALIS). Taj program omogućava članicama Saveza najam komercijalnih transportnih aviona. Na primjer, Češka Republika i Slovačka koristile su ovaj program za avio prevoz medicinskih potrepština, uključujući zaštitne maske, hirurške rukavice i zaštitna odijela.

Kao dio NATO sposobnosti strateškog zračnog mosta (SAC), države članice i partneri zajedno posjeduju i operiraju s tri „C-17 Globemaster“ teška teretna aviona, dijeleći sate letenja i troškove. Na primjer, Rumunija je koristila te kapacitete za uvoz 10.000 zaštitnih odijela.

Ne treba zanemariti ni NATO inicijativu za brzu zračnu mobilnost, koja je pojednostavila procedure za vojne humanitarne letove. Inicijativa je omogućena bliskom saradnjom NATO saveza i Evropske organizacije za sigurnost zračne plovidbe (EUROCONTROL).

Bilateralna pomoć između saveznika i dalje je važan dio međunarodnog odgovora, a koja pokazuje svu snagu i solidarnost NATO-a. Njemačke zračne snage koje prevoze italijanske i francuske pacijente na liječenje, doktori iz Poljske i Albanije koji putuju da pomognu svojim italijanskim kolegama, samo su neki od primjera takve pomoći.

Osim vlastitih kapaciteta, za NATO je od presudne važnosti saradnja s partnerskim zemljama i međunarodnim organizacijama. Tako, NATO blisko saraduje sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (WHO), Ujedinjenim narodima (UN) i Evropskom unijom (EU). Jedan od takvih primjera saradnje podrazumijeva borbu protiv dezinformisanja o korona virusu, a koju zajednički sprovode NATO i EU službenici. Također, NATO je u bliskom kontaktu i s Međunarodnim odborom Crvenog križa (ICRC) te Organizacijom za evropsku sigurnost i saradnju (OSCE).

Nedostatak kapaciteta i pojedini primjeri iz prakse koji govore da se i ne snalazimo baš najbolje u odgovoru na epidemiju korona virusa u našoj zemlji, kao i nemogućnost predviđanja da se slične ili gore situacije neće pojaviti u budućnosti, još jednom potvrđuju da se Bosna i Hercegovina mora ozbiljno posvetiti evroatlantskim integracijama. Osim ljudskih žrtava, naše društvo već osjeća ekonomske posljedice epidemije virusa s realnom mogućnošću pogoršanja situacije. Niko ne tvrdi da bismo, da smo punopravni članovi evroatlantskih struktura, bezbolno otklonili sve trenutne i nadolazeće posljedice, ali bi nam svakako bilo lakše. Prema tome, ovo je idealno vrijeme da građani Bosne i Hercegovine prepoznaju značaj evroatlantskih integracija, ali i da, već na prvim izborima, kazne one koji spletkare na putu ka sigurnijoj budućnosti, na putu koji smo svi zaslužili i za koji nam se valja boriti.

S poštovanjem,

Benjamin Plevljak, MA političkih nauka – sigurnosne i mirovne studije
Generalni sekretar Centra za sigurnosne studije

